

Από το χτες στο σήμερα η ιστορία επαναλαμβάνεται

Ο κορονοϊός, μία θανατηφόρα μολυσματική ασθένεια, που εμφανίστηκε πριν από περίπου 2 χρόνια και συνεχίζει να υφίσταται μέχρι και σήμερα, άλλαξε τη ζωή του ανθρώπου ριζικά και είναι άγνωστο πότε θα μπορέσει να επανέλθει σε μία κανονικότητα, τουλάχιστον όπως τη βίωσε στην προ covid εποχή.

Υπήρξαν αρνητικές επιπτώσεις στην ψυχική υγεία των ανθρώπων λόγω της πανδημίας. Επίσης, υπήρξαν συνέπειες από την απομόνωση, την απώλεια αλλά και την πίεση που προκάλεσε η συγκεκριμένη ασθένεια. Κατά τη διάρκεια της διπλής καραντίνας αυξήθηκε το αίσθημα της μοναξιάς, της κατάθλιψης και του άγχους.

Τα μοναχικά άτομα, οι ηλικιωμένοι, οι άνθρωποι με χαμηλότερα εισοδήματα, αλλά και οι νέοι επηρεάστηκαν περισσότερο και είδαν να πλήττεται όχι μόνο η σωματική και ψυχική τους υγεία αλλά και το πορτοφόλι τους.

Όσοι έζησαν τη συγκεκριμένη εμπειρία θα τη θυμούνται για όλη τους τη ζωή. Ωστόσο χαρακτηριστικό του ανθρώπου είναι να ελπίζει για το καλύτερο και να πιστεύει ότι όλο αυτό θα τελειώσει σύντομα και η ζωή θα ξαναβρεί τους παλιούς ρυθμούς της. Φυσικά δεν είναι η πρώτη φορά που μία πανδημία πλήττει τον κόσμο. Αν ανατρέξουμε στην ιστορία και πάμε μερικές χιλιάδες χρόνια πίσω, και μάλιστα στα χρόνια του Περικλή και του Πελοποννησιακού πολέμου, θα βρούμε πολλές ομοιότητες με την εποχή μας.

Ο λοιμός της αρχαίας Αθήνας

Ο λοιμός των Αθηνών ήταν μία καταστροφική επιδημία η οποία εκδηλώθηκε κατά το δεύτερο έτος του Πελοποννησιακού πολέμου, το 430 π.Χ., και ενώ η πόλη πολιορκούνταν από τους Σπαρτιάτες. Έφτασε στην Αθήνα από το εξωτερικό μέσω του λιμανιού του Πειραιά. Έγινε η αιτία θανάτου όχι μόνο χιλιάδων Αθηναίων, αλλά και της ιστορικής Δημοκρατίας του κόσμου.

Εξαιτίας του λοιμού αυτού λοιπόν έχασε τη ζωή του περίπου το ένα τρίτο του πληθυσμού της πόλης κράτους, που ήταν τότε υπό πολιορκία από τη Σπάρτη γεγονός που ευνόησε την εξάπλωση του, λόγω του συνωστισμού μεγάλου αριθμού κατοίκων μέσα στην Αθήνα. Χιλιάδες Αθηναίοι βρήκαν φρικτό θάνατο. Το πρώτο σύμπτωμα των ασθενών ήταν ένας εξοντωτικός πυρετός, ακατάσχετη αιμορραγία από τα μάτια, εμετός και συνέχεια της αιμορραγίας ακολουθούμενη από εξανθήματα και διάρροια.

Ο Θουκυδίδης αναφέρει πως αν κανείς ήθελε να διαφύγει το θάνατο, έκοβε το μέρος του σώματος όπου υπήρχε εμφανής ένδειξη των συμπτωμάτων όπως τα άκρα τους, και μερικοί έβγαζαν ακόμη και τα μάτια τους. Άλλοι πάλι, αμέσως μετά τη θεραπεία τους, πάθαιναν γενική αμνησία και δεν αναγνώριζαν ούτε τους εαυτούς τους ούτε τους οικείους τους.

Αυτή η τρομακτική μάστιγα προκάλεσε τεράστια θνησιμότητα και οδήγησε απροσδόκητα στο τέλος του «χρυσού αιώνα» του Περικλή. Ο πολιτισμός και η οικονομική άνθηση υποχώρησαν σημαντικά και η μοίρα της Αθήνας επηρεάστηκε καθοριστικά. Ο ίδιος ο Περικλής, ο ηγέτης που σηματοδότησε εκείνη την εποχή, ήταν ένα από τα θύματα της συγκεκριμένης επιδημίας. Η θέα των αναρίθμητων νεκρικών πυρών στην πόλη έκανε τους Σπαρτιάτες να αποχωρήσουν ώστε να αποφύγουν την επιδημία. Πέρα από τον ίδιο τον Περικλή, ένα μεγάλο μέρος της ηγεσίας, των στρατιωτικών δυνάμεων στόλου και ξηράς πέθανε επίσης, και η εξουσία στην πόλη αναλήφθηκε από διάφορους αντικαταστάτες τους οποίους ο Θουκυδίδης χαρακτηρίζει ανίκανους και αδύναμους.

Με την πάροδο του χρόνου, οι μελετητές ανέπτυξαν διάφορες θεωρίες και ταύτισαν τον λοιμό με δεκάδες ασθένειες όπως χολέρα, ελονοσία, ευλογία με επικρατέστερο τον τυφοειδή πυρετό, συνηθισμένη ασθένεια παγκοσμίως.

Μύρτις η Αθηναία,

Η Μύρτις γεννήθηκε γύρω στο 440 π.Χ. Εκείνη την εποχή είχε ολοκληρωθεί η ανέγερση του Παρθενώνα και το μικρό κορίτσι μεγάλωσε κάτω από τη σκιά του λαμπρού ναού της θεάς της πόλης. Όμως η θεά Αθηνά δεν προστάτευσε τη Μύρτιδα. Σε ηλικία 11 χρόνων, η Μύρτις υπήρξε ένα από τα θύματα του λοιμού που έπληξε την πόλη. Ο θάνατός της ήταν αναπόφευκτος καθώς εκείνη την εποχή δεν υπήρχε ούτε η γνώση αλλά ούτε και τα μέσα για την αντιμετώπιση των ασθενειών.

Το κρανίο της βρέθηκε το 1995 σε έναν ομαδικό τάφο στον Κεραμικό κατά τη διάρκεια των εργασιών για το μετρό της Αθήνας, μαζί με 150 άλλους νεκρούς. Μέσα από μια πρωτοποριακή διεθνή επιστημονική προσπάθεια με επικεφαλής τον καθηγητή Μανώλη Παπαγρηγοράκη έγινε ανάπλαση του προσώπου της. Το όνομα επιλέχθηκε τυχαία καθώς ήταν συνηθισμένο για την εποχή γυναικείο όνομα. Στη Μύρτιδα επιλέχθηκε να δοθούν καστανά μαλλιά και μάτια. Ο τρόπος χτενίσματος συνάδει με τις συνήθειες της εποχής που αυτή έζησε.

Η Μύρτις «αναστήθηκε» το 2010 και από τότε η διάσημη πλέον μικρή Αθηναία συνεχίζει το ταξίδι της σε όλο τον κόσμο. Έγινε έκθεση, γραμματόσημο, νόμισμα, πίνακας ζωγραφικής, ταινία animation κατά του Covid 19, θεατρικό έργο και ιστορικό λεύκωμα. Αποτελεί, μέσα από «τη δεύτερη ζωή» που της έμελλε να ζήσει, αντικείμενο επιστημονικών συνεδρίων, διδάσκεται σε σχολεία στην Ελλάδα και το εξωτερικό και συναντά εκατοντάδες μαθητές σε όλο τον κόσμο. Εμπνέει χιλιάδες ανθρώπους μεταφέροντας το πάντα επίκαιρο μήνυμα κατά των πολέμων, της φτώχειας και της παιδικής θνησιμότητας.

Η προτομή της Μύρτιδος, εθνικό αρχαιολογικό μουσείο, Αθήνα

Εργασία των μαθητών της Α γυμνασίου Δημοσθένη Ιωάννου, Νούσκα Ιωάννη, Μουράτη Κυριακής, Μπατιρίδου Ελιάννα, Μπόντε Αλίκης, Κιλάρογλου Ζωής.